

Kommunstyrelsen

Svante Cras | Ekonomichef
033-430 55 11 | svante.cras@bollebygd.se

Dnr : KS2019/70-5

Finansdepartementet

Lite mer lika, översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting - remissvar till Finansdepartementet

Sammanfattning av ärendet

En utredning föreslår förändringar i nuvarande kostnadsutjämnningssystemet för kommuner och landsting. De främsta förändringarna som föreslås är införande av socioekonomiska förhållanden inom till exempel förskolan och kommunal vuxenutbildning. Förändringarna föreslås genomföras 2020.

Yttrande

Bollebygds kommun vill främst peka på detta:

1. Delmodellen löner bör utgå, bland annat för att den snedvrider konkurrensen i en framtida bristsituation inom flera yrkesområden. Kommuner som kompenseras för ett tänkt högt löneläge ges en fördel vid rekrytering.
2. Det är viktigt när socioekonomiska förhållanden lyfts in i flera delmodeller att detta inte ger dubbelkompensation. Ett antal statsbidrag innehåller redan en socioekonomisk viktning.
3. Införandebidraget som ges till kommuner som förlorar på förslaget bör ges under en längre period. Utredningen anser det är rimligt att förlora 300 kronor per invånare och år. Vi anser att denna bör minskas så att kommunerna får en längre tid att anpassa sig till de nya förutsättningarna.
4. Ett införande redan 2020 anser vi för tidigt när ett beslut ännu inte föreligger.

Bollebygds kommun är en till ytan relativt stor kommun med en liten befolkning spridd i flera glesbygder. Kommunen har oaktat detta vidkänts en kraftig medveten inflyttning under senare år och som en konsekvens därav varit nettobidragstagare i kostnadsutjämnningen

Inflyttningen har i huvudsak skett västerifrån. Kommunen är och kommer under en lång tid framöver vara en pendlarkommun. Den innevarande kommunledningen har uppmärksammat att expansionen ställer höga krav på den kommunala infrastrukturen. En uppbyggnad av infrastrukturen som möter detta krav kommer att medföra en synnerligen ansträngd påfrestning på den kommunala ekonomin. För en seriös samhällsplanering i detta skede krävs förutsebarhet. Under de senaste åren har det varit svårt att uppnå detta; i regel har effekten av utjämnningssystemet kunnat fastställas först sent inför kommande år.

Förslaget som remissvaret avser underlättar inte förutsättningarna för förutsebarheten. Komplexiteten i dess struktur försvårar väsentligen planeringen av den verksamhet och de investeringar som kommunen av nödvändighet måste genomföra under den kommande mandatperioden. Det kommer att lägga hämsko på utvecklingen av den lokala infrastrukturen och avsevärt försvåra kommunens möjligheter att uppfylla sin del av samhällskontraktet. Vidare innebär inslaget att lön ska ingå som del i utjämningsystemet en negativ påverkan för kommunen. Detta leder till att kommunen, oaktat den är en glesbygd med liten befolkning, kommer att vidkännas omfattande negativa ekonomiska konsekvenser för det fall förslaget i föreliggande form skulle vinna bifall. Bollebygds kommun förespråkar istället en utjämningsmodell med ett mindre antal beräkningsfaktorer som beaktar den ekonomiska verklighet som mindre kommuner i storstadsregioners närhet lever i.

Vi anser därför att faktorn lön lyfts bort som utjämningsgrund. I framtiden förväntas konkurrensen om personal inom flera områden öka. I ett sådant scenario är det inte självklart att lönenivån är högre i storstäder än i till exempel landsbygd. I en kommande konkurrenssituation finns också risken att kommuner som kompenseras för en högre lönenivå gynnas oskäligt.

Inom flera områden föreslås att utjämning på socioekonomisk grund ska införas, till exempel inom förskolan och vuxenutbildning. Det är viktigt att detta inte innebär överkompensation när även ett flertal statsbidrag också viktas socioekonomiskt.

I förslaget föreslås att förändringen för kommuner som får betala en högre avgift kompenseras med ett införandeavdrag så att förändringen maximeras till 300 kr per invånare och år. Vi anser att förändringen bör ske under en längre tid, till exempel genom att förändringen begränsas till 150 kr per invånare och år under övergångsperioden. Detta skulle ge en skälig tid för de kommuner som får en högre avgift/ lägre bidrag att anpassa sig till de nya förutsättningarna.

Eftersom ett beslut knappast kommer förrän hösten 2019 bör ett eventuellt genomförande inledas först 2021.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Michael Plogell
Kommunstyrelsens ordförande

Anders Einarsson
Kommunchef

Denna skrivelse har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.